

Csak a labdán van bőr...

...mondta cinikusan a telefonba lakonikus bölcseséggel egy szurkoló a Holtbiztos meglepetések című, nagy-sikerű rádióműsor után. Csak a labdán van bőr lett a címe Borenich Péter magánkiadásban megjelentetett könyvének is. A kis könyvecske két-három hónap alatt olyan népszerűvé vált, mint Végh Antal (szintén magánkiadású) bestsellere, a Miért beteg a magyar futball?

A Pótmérkőzés című oknyomozó összeállításához hasonlóan az első fejezetekben a szerző a lebukottakat faggatja. Pócsi László, Sárközi István, Faragó József és Molnár Tibor „totókirály” mellett megszólalnak a hivatalos szervek képviselői is. Az első rész gyengéje, hogy alig-alig mond olyan újat, amit a sportkedvelők a Népsportból vagy a Pótmérkőzés-ből eddig meg ne tudhattak volna. A többlet az, hogy a riportert nem szűkíti le a Nyári Totó Kupára a vizsgálódást. Az akkor NB II-es SZEOL, 22-es Volán, Székesfehérvári MÁV Előre vezetőit is szóra bírja. A válaszok elkéserítők, mint ahogy — ebből következően — a magyar labdarúgás morális helyzete is.

Érdekesebb a 13. és a „plusz három” fejezet. A tizenharmadik fejezet végén feltett kérdések valószínűleg sok szurkoló, a magyar labdarúgás jövőjéért aggódó sportbarát fejében megfordultak már: Miért nem folytatták a vizsgálódást az NB I-es kluboknál?; Miért nem vizsgálták ki Molnárék és Faragóék régebbi ügyeit is?; Hogyan mérészteltek — névvel és név nélkül — fenyegetőzni a nyomozókkal és riporterekkel szemben?...

A következő fejezet a nemzetközi labdarúgóélet szennyeséből teretel ki néhány magyar vonatkozású részletet. Dező Solti, azaz Solti Dező, Olaszországban élő „játékvezető-szakértő” Mercédeszt és — vagy többezer dollárt ajánlott fel többek között magyar bírónak is. Itt hangsúlyoznám a könyv egy fontos erényét: nem vádolható Borenich azzal, hogy feketére lakkoz. Ebben a fejezetben is mutat követendő példát Palotai Károly és Emsberger Gyula személyében. Fontos különbözőség ez a „végantali” stílustól, a válogatás nélküli rosszindulatú vagdalkozástól.

A 15. fejezet egy beszélgetés az „ex-totókirállyal”, aki még nem bukkolt le. Figyelmeztetésnek is tekinthető ez: a totóügy még nem zárult le végérvényesen. A befejezés tallózás a rádióhallgatók véleményezőjénél. Egyet lehet érteni B. G.-vel, aki a Holtbiztos meglepetések című műsor kapcsán mondta el azt, ami a könyv tartalmára talán még fokozottabban igaz:

„Végül is igaza van, amikor megpróbálja kendőzetlenül feltárni a bajokat, mert többet segít egy kegyetlen igazmondó, mint száz vagy ezer hízelgő lakkozó”. (Egy megjegyzés: a könyvecskét múlt év végéig harminc forintért lehetett kapni, január 1-től ugyanaz már egy ötvenesbe kerül. A tanulság: Csak a labdán van bőr!)

MÓROCZ KÁROLY

ROZMANYEK A SPORTÚJSÁGÍRÓ

Ma tuti, hogy nyerünk, Géza, imígyen kurjant és hátbacsapja süttőlápát tenyerével Rozmanyeket a törzsszurkoló, és Géza se köpni, se nyelni nem tud, csak bólogat, igen, ilyen a néplélek, gondolja elvörösödve, aztán leszáll ő is a villamosról, még csak szállingóznak az emberek, pedig nagy meccs lesz, minden lehet, végéig harminc forintért lehetett kapni, január 1-től ugyanaz már egy ötvenesbe kerül. A tanulság: Csak a labdán van bőr!

Ma tuti, hogy nyerünk, Géza, imígyen kurjant és hátbacsapja süttőlápát tenyerével Rozmanyeket a törzsszurkoló, és Géza se köpni, se nyelni nem tud, csak bólogat, igen, ilyen a néplélek, gondolja elvörösödve, aztán leszáll ő is a villamosról, még csak szállingóznak az emberek, pedig nagy meccs lesz, minden lehet, végéig harminc forintért lehetett kapni, január 1-től ugyanaz már egy ötvenesbe kerül. A tanulság: Csak a labdán van bőr!

— tus —

„A díszlet nem lehet csupán esztétikum”

Pályakezdő a színházban

● Molnár Zsuzsa díszlet-és jelmeztervezővel való találkozásunk, minden tekintetben nehezen jött össze. Szabódását, tartózkodását a nyilatkozástól az első perctől átértem, még ha hivatalból jómagam nem is értem vele egyet. Végül is nem kis felelősség egy — az ő esetében épp-hogy megkezdett — pályáról megfelelő tapasztalat híján érdemben szólni. Csak később, beszélgetésünk során derült ki, hogy ez a máris bizonyítottan tehetséges művész valóban a csúcsot osztrómlók elhivatóságával és elszántságával, ugyanakkor az örök kételkedők lelkiismeretességével indult el — 1983-ban — a pályán itt, Szegeden.

Nem megtanulható

Hóna alatt hatalmas rajzlapköteggel érkezik. Leül. Hosszú haja hátul összefogva. Cigaretta vesz elő, rágyújt. Beszélgetésünk során ezt a műveletet még többször megismétli.

● Mondok három városnevet: Budapest, Prága, Szeged...

— Igen, hát végső soron életem eddigi főbb állomásai ezek. Budapesten születtem és jártam iskolába. A Török Pál utcai képző-és iparművészeti szakközépiskola elvégzése után — ahol a játékkészítő grafika szakon végeztem — Prága következett. Mint állami ösztöndíjas kerültem a Csehszlovák főváros Színház és Filmművészeti Főiskolájára, ugyanis itthon akkor még — 1976-ban — nem indult díszlet-és jelmeztervező szak. Egy év intenzív nyelvtanulás után, öt év főiskola következett, ahol kiváló szakemberektől sajátíthattuk el a szakmát, amit — hozzáteszem — kizárólag könyvből nem lehet megtanulni, legfeljebb csak fejleszteni lehet a kész-

seget, amivel az ember ráérez dolgokra. Hazatérve, több helyet is megpályáztam svégül két ajánlat érkezett az egyik Szolnokról, a másik Szegedről. S abban, hogy az utóbbit választottam, nem hiszem, hogy valamiféle konkrét tudatosság játszott volna közre. Még most is úgy érzem, korai volna tapasztalatokról, egyáltalán kialakult véleményről beszélnem.

● Három jelentős bemutatóval — köztük egy gyerek darab — a hátad mögött és folyamatosan újabbakra készülsz, mégis hogy érzed most magad?

— Az, hogy dolgozom, mindenképp jó állapot, ha nem a legjobb. De azért egyáltalán nem mondhatom, hogy teljes mértékben elégedett vagyok. Minden darab bemutatása után kontrollálom magamban mi az, ami nem volt jó, s így végső soron a saját hibáimból tanulok. Biztosítva ezzel magam számára egy folyamatos belső fejlődést.

A kompromisszum sem árt

● Hogyan fogsz munkához?

— A legfontosabb, hogy anyagismeret, térbe való

elolvasom a darabot. Értelmezem a magam számára, majd az elképzelésemet egyeztetem a rendezővel, s az külön szerencse, ha azonos kódra érzünk rá mindketten.

● Nem mindig van így?

— Tudomásul kell venni, hogy a színházban a rendező a vezető szerep. Az egészséges kompromisszumokra egyébként szükség van, s ezek számomra, sem jelentenek konfliktushelyzetet.

● A három bemutatott darab közül melyik jelentette a legérdekesebb, legizgalmasabb feladatot?

— Talán, Görgy Gábor Fejék Ferdinándnak című történelmi komédiája, ami dramaturgiai szempontból is kiváló darab. A bő humor mögött meghúzódó tragikum, ez a mindvégig jelenlévő ellentétes kontraszt a tér kialakításában és a jelmezek megtervezésében egyaránt inspirált a metaforikus megfogalmazásra. Gondolok itt a valóságban is jelzett vár maketté, játékszerré való átminősítésére, éppen a darab mondanivalójához igazodva. A díszlet ugyanis nem lehet csupán esztétikum.

● Milyennek nem szabad lenni a díszletnek?

— Nem szabad, hogy plakát legyen, vagy egyáltalán, hogy túlharogja a tartalmat. Egy jó díszlet — úgy vélem — akkor az igazi, ha egyvé válik a darabbal, s annyit ad hozzá, ami funkcióját és lehetséges értékszintjét nem haladja meg.

● Milyen adottságok kelhetnek ahhoz, hogy valakiből díszlet-és jelmeztervező legyen?

— Fantázia, stílusérzék, — A legfontosabb, hogy anyagismeret, térbe való

látás... talán ezek a legfontosabbak.

● Számodra mit jelent, ha ezt a szót kimondom: színház?

— A színház számomra nagyon nagy lehetőség. Etikai, morális értékek felkutatása, bemutatása.

Szemtelen kritika — nem kritika

● A kritikákat olvasva szinte merőben ellentétes vélemények is előfordulnak munkád megítélésében. Mennyiben lehet ezáltal a kritika útmutató mérce, egyáltalán mennyire befolyásol a kritika?

— Mindenféle kritikát elfogadok, ami hozzáértésről tanúskodik. A rossz kritika éppúgy lehet „jó”, vagy fogalmaznak így: építő jellegű, ha az kellően megalapozott véleményt tükröz. Egyet nem tudok elfogadni és nehezen viselem el, a szemtelen hangú kritikát. Ez szerintem értéktelen szakmailag és etikailag egyaránt.

● A közeljövőben mit láthat a szegedi közönség Molnár Zsuzsa díszlet-és jelmeztervezőtől?

— Két bemutatóra készülünk, az egyik a Kár, hogy szajha, a másik Az eladott menyasszony. Most dolgozom mindkét darabon. Épp az anyagbeszerzés stádiumában tartok.

● Mit kívánnál leginkább magadnak az elkövetkezendő évekre?

— Azt, hogy minél többet dolgozzak!

● Az 1983–84-es színházi évadban ez a kívánság teljesülni látszik. Reméljük, a folytatás sem lesz másként.

CS. M.

Kiállítás-sorozat a főiskolán

Február 7-én délután 5 órakor a Tanárképző Főiskola klubjában Mihályi Endre másodikéves matematika-rajz szakos hallgató képeinek bemutatásával képzőművészeti kiállítás-sorozat indult. A tavalyi sikeres kezdeményezés folytatása ez, idén 14 héten át, egymást hetente váltva mutatkozhatnak be a főiskola tehetséges képzőművészei.

A sorozat-nyitó kiállításon az újságíró, mint átlagos tárlat-látogató vett részt, így nem kíván értékelő sorokat papírra vetni. Helyette álljon itt Mihályi egyik „képe”, egy tablóra függesztett borítékban olvasható szöveg:

„Élettapasztalatom nagyon csekély, ezért hágyatkozom érzéseimre, vállalva azt, hogy telis-tele hibákkal cselekszem. Úgy gondolom, kortársaim s magam olyan időben élünk, amikor hősnak lenni nehéz, mert nem olyan „látványos” a hétköznapiunk. Természetesen én sem kívánom a véres látványosságot, hisz annak céljaimnál értelmesebb, érdemesebb dolgokat kell adott esetben szolgálniuk, mégis szörnyű távlat egy esetleges lefojás. Marad tehát az apró, sokszor neveltségessé kárhözott események sora. Ezeket megjeleníteni sokkal bonyolultabb főleg úgy, hogy embertársaim (?) ne rakiák a frázisok sokasodó polcára. Ez tehát nem a sokat emlegetett csendteremtés önmagunkban — gyenge vagyok még ahhoz. De nem is az agyonkoptatott lázadás. A kettő között létezik egy kellemes, nagy műaonddal elkészített fűrdő — és ez az, ahová beleülni nem akarok.”

A sorozat kiállításait oktatókból, népművelő szakemberekből, laikusokból szervező társadalmi zsűri értékeli. Ennek a zsűrinek elnöki teendőit Kiss Tamás, a Népművelési Tanszék fiatal tanára látja el. Őt először a tavalyi kiállítás tapasztalatairól kérdeztem.

— Mindenképpen szimpatikus kezdeményezésnek tartom ezt a kiállítás-sorozatot,

mert ez az oda betérő ember érdekét szolgálja. Úgy gondolom, hogy a kulturális szolgáltatás is érdekekhez kapcsolódik. Ugyanakkor ezt a klubot az jellemezte, hogy a szolgáltatás volt az előtérben, eljött a diákság, üldögélt, jó esetben kérdezett, de semmi több. Hiányoltam a diákság jelenlétét, azt, hogy magukénak érezzék a klubot. Ezek a kiállítások remélhetőleg közelebb hozzák majd egymáshoz a hallgatókat, mint ahogy erre már voltak jelek a tavalyi sorozat alkalmából. Egyébként arra is gondoltam, hogy a vendégkönyv személyes (baráti és ellenséges) bejegyzéseiből is lehetne egy kiállítást rendezni. Visszatérve a művekhez: a társadalmi zsűri tudatosan vállalja, hogy szubjektívan fog ítélni, és első-sorban a kiállítás összességét kívánjuk megítélni, nem egy-egy alkotás minőségét. Ezért is fontos, hogy a kiállító művész egyedül rendelkezjen a kis teremmel, a megrendeztettség, sőt még az invitáló plakát is fontossá válik így. Én azt értékelem leginkább, hogy az, aki kiáll a közönség elé, annak saját magát is ismernie kell, és ezt a hallgatók előtt vállalnia is. S ebben a dologban nem a merészség, hanem a felelősség momentuma a fontos.

Kiss Tamás arról is szólt, hogy idén már a Művelődési Minisztérium 10 000 forintos támogatását is felhasználják, ezeket díjak formájában utaljuk át az arra érdemesnek talált kiállítóknak.

Végezetül a társadalmi zsűri elnöke elmondta, hogy már csak a rajz-tanszék miatt is az eddiginél igényesebb kiállításokat szeretne látni, ugyanakkor a színvonalas összeállítások már komolyabb, a művészi munkának megfelelő feltételeket követelnek. Ha folyamatos és rendszeresé válik ez a kiállítás-sorozat, akkor egy külön kis galéria létrehozása is elképzelhető.

D. I.

A fele sem igaz

A JATE-klub február 27-i programjaként megrendezi a televízió népszerű vetélkedőműsorát A fele sem igaz játékot. A 20 órakor kezdődő vetélkedőt Szegeden is a televízióból ismert Vágó István vezeti.

A klub rendezői minden játékos kedvű hallgatót és az érdeklődőket szívesen látják.

SZEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP és KISZ-bizottságainak lapja

Felelős szerkesztő: GRÓF RÓZA
Szerkesztőség: 6720 Szeged, Dugonics tér 13. Telefon: 12-119
Megjelenik havonta kétszer
Ára: 1,80 forint. Előfizetési díj egy évre 28,80 forint

Terjesztik az intézmények KISZ-és szakszervezeti bizottságai
Kladja a Csongrád megyei Lapidató Vállalat Szeged, Tanácsköztársaság útja 10. sz. 6740

Felelős kiadó: Kovács László igazgató
Szegedi Nyomda Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 28. 6720
1984. II. 21. — 475 —

ISSN: 0230-791X
Felelős vezető: Dobó József igazgató